
MARCABRUS.

I.

CORTEZAMENS vuelh comensar
Un vers, si 'l es qui escotar,
E pus tan m'en sui entremes,
Veyrai si 'l poirai afinar,
Qu'eras vuelh mos chans esmerar,
E dirai ver de mantas res.

Assatz pot hom vilanejar
Qui cortezia vol blasmar,
Qu'el plus savis e 'l mielhs apres
No sap dire tantas ni far,
Q'om non li puesca essenhar
Petit o pro, tals hora es.

De cortezia s pot vanar
Qui ben sap mezura gardar;
E qui tot vol auzir quant es,
Ni tot quant es cuida amassar,
Del tot l'es ops a mesurar,
O ja non sera trop cortes.

Mezura es en gent parlar,
E cortezia es d'amar;

E qui no vol esser mepres,
De tota vilania s gar,
D'escarnir e de foleiar,
Pueis sera savis ab qu'el pes.

Aissi deu savis homi renhar,
E bona domna melhurar;
Mas sella qu'en pren dos o tres,
E per un no s'en vol fiar,
Ben deu sos pretz asordeiar,
Et avilar a quada mes.

Aitals amars fai a prezar
Que se meteissa ten en car;
E s'ieu en dic nuill vilanes
Per mal que la'n vuelh' encolpar,
Be'l laus que m fassa pro badar,
Qu'ieu n'aurai so que m n'a promes.

Lo vers e'l so vuelh enviar
A 'n Jaufre Rudelh oltra mar,
E vuelh que l'aion li Frances
Per lur coratges alegrar;
Que dieus lur o pot perdonar,
O sia peccatz o merces.

.....

II.

A la fontana del vergier,
On l'erb'er vertz josta 'l gravier,
A l'ombra d'un fust domesgier,
En aiziment de blancas flors
E de novelh chan costumier,
Trobey sola, ses companhier,
Selha que no vol mon solatz.

So fon donzelh' ab son cors belh,
Filha d'un senhor de castelh;
E quant ieu cugey que l'auzelh
Li fesson joi e la verdors,
E pel dous termini novelh,
E que entendes mon favelh,
Tost li fon sos afars camjatz.

Dels huelhs ploret josta la fon,
E del cor sospiret preon.
« Jhesus, dis elha, reis del mon,
Per vos mi creis ma gran dolors,
Quar vostra anta mi cofon,
Qu'ar li melhor de tot est mon
Vos van servir, mas a vos platz.

« Ab vos s'en vai lo mieus amicx
Lo belhs e 'ls gens e 'l pros e 'l ricx,
Sai m'en reman lo grans destricx,

Lo deziriers soven, e'ls plors :
Ay! mala fos reys Lozoicx
Que fai los mans e los prezicx,
Per qu'el dols m'es el cor intratz. »

Quant ieu l'auzi desconortar,
Ves lieis vengui josta'l riu clar.
« Belha, fi m'ieu, per trop plorar
Afolha cara e colors,
E no vos qual dezesperar;
Que selh que fai lo bosc fulhar
Vos pot donar de joi assatz. »

« Senher, dis elha, ben o crey
Que dieus aya de mi mercey
En l'autre segle per jassey,
Quon assatz d'autres peccadors;
Mas sai mi tolh aquelha rey
Don joy mi crec; mas pauc mi tey,
Que trop s'es de mi alonhatz. »

•

Marcabru.

Lanquan fuelhon li boscatge
e par la flors en la prada,
m'es belhs dous chanz per l'ombratge
que fan desus la ramada
5 l'auzelet per la verdura,
e pus lo temps si melhura,
elh s'an lur ioya conquiza.

Ara perdon l'alegragge
pel frey e per la gilada;
10 mas ieu ai pres tal uzatge:
totz iorns chant, qu'ara m'agrada;
e fassa caut o freidura,
trastot m'es d'una mezura
amors e ioys, d'eyssa guiza.

15 On plus n'ay melhor coratge
d'amor, mielhs m'es deslonhada.
per qu'ieu no'm planc mon dampnatge?
qu'aitals es ma destinada
que ioys e bon' aventura
20 mi tolh un pauc de rancura
que m'es ins el cor assiza.

Selha que'm degra messatge
enviar de ss'encontrada,
o tem bayssar son paratge,
25 o s'es ves mi azirada,

o no vol, o no endura
ben leu orguelhs, o non-cura
s'es entre nos entremiza.

Ges no'l sera d'agradatge
80 la merces qu'ieu l'ai clamada.
s'ieu lieys pert per son folhatge,
ieu n'ay outra espiada,
fina, esmerada e pura,
qu'aitals amors es segura
85 que de fin ioy es empriza.

Per lieys am tot son linhatge
e totz selhs que l'an lauzada,
quar anc no'm fes estranhatge,
mas quora'm vi, fon privada.
40 quar ieu l'am senes falsura,
ia no'm deu esser escura
d'aquo, don tan l'ay enquiza.

Be'm tengratz per folhatura,
si be'm fai e mielhs m'ahura,
45 s'ieu ia me'n planc quar l'ay viza.

MARCABRUS.

S.^e Palaye. Manuscrit de Saibante.

MARCABRUS si fo gitatz à la porta d'un ric homes , ni anc no saup hom qu'il fo ni don. En Aldrics del Vilar fetz lo noirir : apres estet tan ab un trobador que avia nom Cercamon , q'el comenset à trobar ; et adoncx avia nom Paa perdut , mas d'aqui enan ac nom Marcabrun. Et en aquel temps non apellava hom cansson , mas tot quant hom cantava eron vers. E fo mout cridat et auzit pel mont e doptatz per sa lenga ; car fo tant maldizens , que à la fin lo desfairon li castellan de Guian , de cui avia dich mout grant mal.

3204.

Marcabrus si fo de Gascoingna , fils d'una paubra femna que ac nom Maria Bruna , si com el dis en son cantar :

Marcabrun , lo filhs na Bruna ,
Fo engendratz en tal luna
Qu'el saup d'amor qom degruna.
Escoutatz ,
Que anc non amet neguna
Ni d'autra no fon amatz.

Trobaire fo dels premiers q'om se recort. De caitivetz vers e de caitivetz sirventes fez ; e dis mal de las femnas e d'amor.

2701 , 7225-6 , C , M.

L'AUTRIER just'una sebissa
Trobei pastora mestissa ,
De joi e de sen massissa.
Si com filha de vilana ,
Cap' e gonel' e pelissa
Vest e camiza treslissa ,
Soslars e caussas de lana.

Ves leis vau per la planissa :
Toza , fi m ieu , res faitissa ,
Dol ai gran del ven queus fissa.
Senhor , so m dis la vilana ,
Merce dieus et ma noirissa
Pauc m'o pretz si'l ven m'erissa ,
Qu'alegreta soi e sana.

Toza , fi m ieu , causa pia ,
Destors me soi de la via
Per far à vos companhia ;
Quar aital toza vilana
No pot ses parel paria
Pastorgar tanta bestia
En aital terra soldana.

Don , fai cela , qui que sia ,
Ben conosc , sen o folia ,
La vostra parelharia.
Senher , so m dis la vilana ,
Lai on se tanh si s'estia ;
Que tal la cuj' en bailia
Tener non a mais l'ufana.

Toza de gentil afaire ,
Cavalliers fo vostre paire
Queus engenret en la maire ,
Quar es corteza vilana.
Com plus vos gart m'es belaire ;
E pel vostre joi m'esclaire
Si fossetz un pauc humana.

Don , tot m'ôn linh e mon aire
Vei revenir e retraire
Al vezoig et à l'araire ,
Senher , so m ditz la vilana :
Mas tal se fa cavalgaire
Qu'atretal deuria faire
Los VI jorns de la semana.

Toza , fi m ieu , gentil fada
Vos adastrec quan fos nada
D'una beutat esmerada
Sobre tot' outra vilana :
E seriaus be doblada
Si m vezi' una vegada
Sobiras e vos sotana.

Senher , tan m'avetz lauzada
Que tot' en soi enoiada.
Pois en pretz m'avetz levada ,
Senher , so m ditz la vilana ,
Per tal n'auretz per soldada ,
Al partir , bada , fol , bada ,
E la musa meliana.

Toza , fel cor e salvatge
Adomesg'om per uzatge.
Be conosc al trespasatge
Qu'ab aital toza vilana
Pot hom far ric companatge ,
Ab amistat de coratge ,
Se l'us l'autre non engana.

Don , hom cochat de folatge
Jura , pliu e promet gatge.
Si m fariatz homenatge ,
Senher , so m ditz la vilana ;
Mas ges per un pauc d'intratge
No volh mondes piuzelatge
Camiar per nom de putana.

Toza , tota creatura
Revertis à sa natura.
Parelhar parelhadura
Devem ieu e vos , vilana ,
A l'abric lonc la pastura :
Que meils n'estaretz segura
Per far la causa dossana.

Don , oc : mas segon drechura
Cerca fol sa folatura ,
Cortes corteza ventura ,
E'l vilas ab la vilana.
E mans locs fai sen fraitura
Qui noi esguarda mezura ,
So dis la gens anciana.

Toza , de vostra figura
No vi outra plus tafura
Ni de son cor plus trefana.

Don , lonh avetz ; no s'atura :
Que tals bad'en la penchura
Qu'autre n'espera la mana.
